

คู่มือการดำเนินงาน

“ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม ”

โรงเรียนมัธยมศึกษาการพิชผล
อำเภอตระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

ประกาศโรงเรียนมัธยมตระการพืชผล
เรื่อง นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มาตรการ “๑ ครู ๑ นวัตกรรม” ของสถานศึกษา

ด้วย โรงเรียนมัธยมตระการพืชผล มีความตระหนักและมุ่งมั่นในการส่งเสริมคุณภาพจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยเน้นย้ำการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนการบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ของอำเภอตระการพืชผล เพื่อยกระดับและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โรงเรียนมัธยมตระการพืชผลจึงกำหนดนโยบายและข้อกำหนดเชิงนโยบาย มาตรการ “๑ ครู ๑ นวัตกรรม” เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ดำเนินการพัฒนา นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ หรือการพัฒนานำร่องงานตามบทบาทหน้าที่อย่างน้อยคนละ ๑ ผลงาน ต่อ ๑ ปี การศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนหรือยกระดับคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา

๑.๒ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เกิดกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และทักษะการแก้ปัญหา

๑.๓ เพื่อส่งเสริมการบูรณาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ของอำเภอตระการพืชผลเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้

๑.๔ เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สื่อดิจิทัล และเครื่องมือทันสมัยในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน

๑.๕ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมภายในสถานศึกษา

๑.๖ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๒. ข้อกำหนดเชิงนโยบายมาตรการ “๑ ครู ๑ นวัตกรรม”

๒.๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ต้องพัฒนานวัตกรรมอย่างน้อยคนละ ๑ ผลงาน ต่อ ๑ ปีการศึกษา

๒.๒ นวัตกรรมที่พัฒนาต้องมีความสอดคล้องกับภาระงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๒.๓ นวัตกรรมต้องมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หรือมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒.๔ นวัตกรรมควรมีองค์ประกอบที่บูรณาการกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อัตลักษณ์ชุมชน วัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาของอำเภอตระการพืชผล

๒.๕ นวัตกรรมต้องผ่านกระบวนการนำไปใช้จริง การทดลองปฏิบัติ การปรับปรุงแก้ไข และการสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

๒.๖ ครูผู้ส่งผลงานต้องจัดทำรายงานสรุปผลการใช้นวัตกรรม พร้อมแนบหลักฐานร่องรอยเชิงประจักษ์ เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน ภาพถ่ายกิจกรรม ผลงานนักเรียน หรือแบบประเมินผลการพัฒนา

๒.๗ นวัตกรรมต้องเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยตนเอง มิได้คัดลอกหรือละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น และต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒.๘ ผลงานนวัตกรรมที่มีคุณภาพและผ่านเกณฑ์การประเมิน จะได้รับการส่งเสริมให้เผยแพร่ ขยายผล และต่อยอดสู่เวทีวิชาการหรือการประกวดแข่งขันในระดับที่สูงขึ้น

๓. รูปแบบนวัตกรรมที่ให้การส่งเสริม

ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถเลือกพัฒนานวัตกรรมได้ตามความเหมาะสมหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

- ๓.๑ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ (Learning Innovation)
- ๓.๒ ชุดกิจกรรม หรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
- ๓.๓ สื่อดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้
- ๓.๔ เกมการศึกษา บทเรียนออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้
- ๓.๕ เครื่องมือหรือรูปแบบการวัดและประเมินผลเชิงสมรรถนะ
- ๓.๖ โครงการ/งานวิจัยที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๓.๗ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ๓.๘ นวัตกรรมการบริหารจัดการชั้นเรียน หรือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๔. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑: การพัฒนาศักยภาพครูสู่การเป็นนักออกแบบนวัตกรรม

แนวทางการดำเนินงาน: เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการออกแบบนวัตกรรม ผ่านการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ: ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ ๑๐๐ มีแผนและจัดทำนวัตกรรมของตนเองอย่างน้อยคนละ ๑ ผลงานต่อปีการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๒: การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ

แนวทางการดำเนินงาน: พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ: ครูทุกคนสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เชื่อมโยงกับวัตรกรรมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓: การบูรณาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและภูมิปัญญาอำเภอตระการพืชผล

แนวทางการดำเนินงาน: ส่งเสริมการนำประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ และอัตลักษณ์ของอำเภอตระการพืชผล มาเชื่อมโยงผสมผสานเข้ากับเนื้อหาการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ: ผลงานนวัตกรรมมีส่วนประกอบที่สะท้อนถึงบริบทท้องถิ่นอย่างเหมาะสม และสร้างจิตสำนึกความภาคภูมิใจในบ้านเกิดให้แก่ผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔: การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน: สนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ และเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลอย่างเต็มศักยภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ: ครูสามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕: การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และเผยแพร่นวัตกรรม

แนวทางการดำเนินงาน: จัดวางระบบการนิเทศภายใน ติดตามความก้าวหน้า ประเมินคุณภาพนวัตกรรม พร้อมทั้งเปิดพื้นที่ทางวิชาการให้ครูได้นำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ: สถานศึกษามีคลังนวัตกรรม (Innovation Bank) และมีผลงานของครูที่ได้รับการเผยแพร่หรือขยายผลสู่สาธารณชน

๕. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๕.๑ ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา (Analysis): ครูวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ความต้องการของผู้เรียน และบริบทสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

๕.๒ ขั้นออกแบบนวัตกรรม (Design): ครูกำหนดชื่อผลงาน วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ วิธีการใช้งาน และแนวทางการวัดประเมินผล

๕.๓ ขั้นพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรม (Development & Implementation): ครูนำนวัตกรรมไปปฏิบัติใช้จริงกับผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน

๕.๔ ขั้นสะท้อนผลและปรับปรุง (Evaluation & Reflection): ครูวิเคราะห์ผลดี ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงนวัตกรรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๕.๕ ขั้นจัดทำรายงานสรุปผล (Reporting): ครูจัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนานวัตกรรมพร้อมหลักฐานร่องรอยอย่างเป็นระบบ

๕.๖ ชี้นำเสนอและเผยแพร่ผลงาน (Dissemination): ครูนำเสนอผลงานในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับโรงเรียน หรือเวทีวิชาการภายนอกตามความเหมาะสม

๖. รูปแบบรายงานนวัตกรรม

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมของครู ให้จัดทำโดยมีหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

๑. ชื่อนวัตกรรม
๒. ชื่อผู้จัดทำ และกลุ่มสาระการเรียนรู้/ฝ่ายงาน
๓. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
๔. วัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรม
๕. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา
๖. แนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
๗. ขั้นตอนการออกแบบและการพัฒนานวัตกรรม
๘. วิธีการนำนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้
๙. การบูรณาการร่วมกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือบริบทอำเภอตระการพืชผล
๑๐. ผลการนำนวัตกรรมไปใช้ (ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น)
๑๑. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาต่อยอด
๑๒. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ (เช่น ภาพถ่าย ผลงานนักเรียน เครื่องมือวัดผล)
๑๓. ข้อเสนอแนะ

๗. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

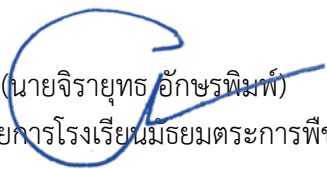
ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรการ “๑ ครู ๑ นวัตกรรม” เพื่อทำหน้าที่วางแผน ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพนวัตกรรมของครูให้มีมาตรฐาน

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะและความเชี่ยวชาญในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
- ๘.๒ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองมาตรฐานการเรียนรู้
- ๘.๓ สถานศึกษามีองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม
- ๘.๔ เกิดกระบวนการเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และภูมิปัญญาอำเภอตระการพืชผลเข้าสู่ระบบการศึกษา
- ๘.๕ โรงเรียนมีคลังนวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) สำหรับใช้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคต
- ๘.๖ ครูสามารถนำผลงานนวัตกรรมไปเผยแพร่ ขยายผล และต่อยอดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน

จึงประกาศให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด
เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมตระการพืชผลให้ประสบผลสำเร็จสืบไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายจิรายุทธ อักษรพิมพ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมตระการพืชผล

คำนำ

คู่มือการดำเนินงานมาตรการ “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาการพืชผล ใช้เป็นกรอบในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันสร้าง พัฒนา ทดลองใช้ สะท้อนผล และรายงาน นวัตกรรมอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ ๑ ผลงานในปีการศึกษา ๒๕๖๙

การดำเนินงานตามคู่มือนี้ใช้กรอบการบริหารสถานศึกษา **MTK SMART PLUS Model** เป็นแนวทางหลัก โดยเน้นการพัฒนาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ร่วมกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม และบูรณาการประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และบริบทท้องถิ่นอำเภอดงระการพืชผล เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม ทักษะชีวิต และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. เป้าหมาย	๑
๓.๑ เชิงปริมาณ	๑
๓.๒ เชิงคุณภาพ	๒
๔. กรอบแนวคิด MTK SMART PLUS Model	๒
ส่วนที่ ๑ MTK: The Core Pillars – เสาหลักแห่งความสำเร็จ	๒
ส่วนที่ ๒ วงจร SMART สำหรับการดำเนินงาน “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม”	๓
๕. แนวทางการดำเนินงานตามวงจร SMART	๓
S: Survey & System การสำรวจ วิเคราะห์ และวางระบบ	๓
M: Mobilization & Management การระดมทรัพยากรและการบริหารจัดการ	๓
A: Action & Alignment การปฏิบัติจริงและการเชื่อมโยงสู่เป้าหมาย	๔
R: Reflection & Review การสะท้อนผล ทบทวน และปรับปรุง	๔
T: Transformation การยกระดับ สร้างคุณค่า และต่อยอดนวัตกรรม	๔
๖. ปฏิทินการดำเนินงาน	๕
๗. รูปแบบรายงานนวัตกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้	๖
๘. หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงาน	๗
๙. เกณฑ์การประเมินนวัตกรรม	๘
๑๐. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๘
บทสรุป	๙

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัด สมรรถนะผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา นวัตกรรมทางการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา และยกระดับสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

โรงเรียนมัธยมตระการพืชผลจึงกำหนดมาตรการ “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม” เพื่อส่งเสริมให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม การประชุม PLC การนิเทศภายใน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลงานนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้จริง

การดำเนินงานดังกล่าวยึดกรอบ MTK SMART PLUS Model ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมตระการพืชผล โดยใช้วงจร SMART เป็นกระบวนการดำเนินงานหลัก ตั้งแต่การสำรวจและวางแผน การระดมทรัพยากร การปฏิบัติจริง การสะท้อนผล ไปจนถึงการยกระดับนวัตกรรมให้เกิดผลอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ ๑ ผลงาน
๒. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๓. เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC
๔. เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการชั้นเรียน
๕. เพื่อบูรณาการประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และบริบทท้องถิ่นอำเภอตระการพืชผลในการจัดการเรียนรู้
๖. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ และทักษะชีวิตของผู้เรียน
๗. เพื่อสร้างคลังนวัตกรรมของสถานศึกษา และเผยแพร่ผลงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้สู่การเป็นแบบอย่างที่ดี

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เชิงปริมาณ

๑. ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีนวัตกรรมอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ ๑ ผลงาน
๒. ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำรายงานผลการใช้นวัตกรรมตามรูปแบบที่สถานศึกษากำหนด
๓. มีการนำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดเก็บนวัตกรรมในคลังนวัตกรรมของสถานศึกษา
๔. มีนวัตกรรมที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผลงานเด่นหรือ Best Practice ของสถานศึกษา

๓.๒ เชิงคุณภาพ

๑. ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสามารถในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน
๒. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และสมรรถนะที่เหมาะสม
๓. สถานศึกษามีระบบการพัฒนานวัตกรรมที่ต่อเนื่อง เป็นระบบ และตรวจสอบได้
๔. โรงเรียนมีวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือผ่าน PLC และการนิเทศภายใน
๕. นวัตกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และต่อยอดสู่ความยั่งยืน

๔. กรอบแนวคิด MTK SMART PLUS Model

ส่วนที่ ๑: MTK (The Core Pillars - เสาหลักแห่งความสำเร็จ)

ส่วนนี้คือเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และจุดเน้นสำคัญ (Strategic Focus) ในการพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เปรียบเสมือนเสาหลักฐานรากที่กำหนดทิศทางของสถานศึกษา ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- **M - Moral** (คุณธรรมนำใจ / Governance & Integrity) การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นระบบคุณธรรมและความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล บ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมที่ดีงาม วินัย และความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนและบุคลากรทุกระดับ เพื่อสร้างสังคมจำลองที่ดีงามภายในสถานศึกษา
- **T - Technology** (เทคโนโลยีก้าวล้ำ / Digitalization & Innovation) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมขับเคลื่อนสถานศึกษาใน ๒ มิติ ได้แก่ การบริหารจัดการอัจฉริยะ (Smart Management) เพื่อเพิ่มความรวดเร็วและลดขั้นตอนการทำงาน และการจัดแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Platforms) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงความรู้อย่างไร้ขีดจำกัด
- **K - Knowledge** (องค์ความรู้สู่สากล / Academic Excellence & Active Learning) การมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ผ่านจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล

ส่วนที่ ๒ วงจร SMART สำหรับการดำเนินงาน “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม”

๑. S : Survey & System : การสำรวจ วิเคราะห์ และวางระบบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนบริบทของรายวิชา โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดประเด็นการพัฒนานวัตกรรม

แนวทางดำเนินงาน

๑. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัญหาของผู้เรียน
๒. วิเคราะห์หลักสูตร ตัวชี้วัด ผลลัพธ์การเรียนรู้ และสมรรถนะสำคัญ
๓. สำรวจปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
๔. ศึกษาบริบทของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น
๕. กำหนดประเด็นปัญหาหรือประเด็นพัฒนาที่จะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม

๒. M : Mobilization & Management : การระดมทรัพยากรและการบริหารจัดการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันวางแผนพัฒนานวัตกรรม จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และเครือข่ายสนับสนุน รวมทั้งใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและออกแบบนวัตกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน

แนวทางดำเนินงาน

- กำหนดชื่อนวัตกรรม วัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมาย
- แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการดำเนินงาน (ตามรูปแบบวิจัย สรุปรูปเป็นแผนภาพขั้นตอนกระบวนการ)
- จัดเตรียมสื่อ ใบบาง ชุดกิจกรรม เครื่องมือวัดผล หรือสื่อดิจิทัล
- ประชุม PLC เพื่อรับข้อเสนอแนะก่อนนำนวัตกรรมไปใช้

๓. A : Action & Alignment : การปฏิบัติจริงและการเชื่อมโยงสู่เป้าหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ำนวัตกรรมไปใช้จริงกับผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางดำเนินงาน

- นำนวัตกรรมไปใช้จริงในชั้นเรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
- ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
- บูรณาการประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และบริบทท้องถิ่นอำเภอดะการพิชผล
- เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการใช้นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

๔. R : Reflection & Review : การสะท้อนผล ทบทวน และปรับปรุง

กลุ่มสาระการเรียนรู้นำข้อมูลจากการใช้วัตกรรมการวิเคราะห์ สะท้อนผล และทบทวนร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC และการนิเทศภายใน เพื่อนำข้อค้นพบไปปรับปรุงนวัตกรรมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางดำเนินงาน

- วิเคราะห์ผลก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม
- สะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนและครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้
- นำผลการนิเทศหรือข้อเสนอแนะจาก PLC มาปรับปรุง
- ตรวจสอบจุดเด่น จุดควรพัฒนา และข้อจำกัดของนวัตกรรม
- ปรับปรุงกิจกรรม สื่อ เครื่องมือ หรือวิธีดำเนินงานให้เหมาะสม

๕. T : Transformation : การยกระดับ สร้างคุณค่า และต่อยอดนวัตกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สรุปผลการดำเนินงาน จัดทำรายงานนวัตกรรม เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำผลงานที่มีคุณภาพไปต่อยอดเป็น Best Practice หรือขยายผลสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

แนวทางดำเนินงาน

- จัดทำรายงานนวัตกรรมตามรูปแบบที่สถานศึกษากำหนด
- นำเสนอผลงานในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของโรงเรียน
- คัดเลือกผลงานเด่นเพื่อเป็น Best Practice
- จัดเก็บผลงานในคลังนวัตกรรมของสถานศึกษา
- ต่อยอดนวัตกรรมสู่การประกวด เผยแพร่ หรือใช้ในปีการศึกษาต่อไป

๖. ปฏิทินการดำเนินงาน

มาตรการ “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม” ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ระยะเวลา	กิจกรรมดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	หลักฐาน/ร่องรอย
พฤษภาคม ๒๕๖๔	ประกาศนโยบายและประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม” ตามกรอบ MTK SMART PLUS Model	ผู้บริหาร / งานวิชาการ	ประกาศนโยบาย หนังสือแจ้งเวียน ภาพกิจกรรมการประชุม
พฤษภาคม ๒๕๖๔	กลุ่มสาระการเรียนรู้สำรวจปัญหา วิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตร และกำหนดประเด็นพัฒนานวัตกรรมตามขั้น S : Survey & System	หัวหน้ากลุ่มสาระฯ / ครูในกลุ่มสาระฯ	แบบวิเคราะห์ปัญหา แบบวิเคราะห์ผู้เรียน ข้อมูลผลสัมฤทธิ์
มิถุนายน ๒๕๖๔	ประชุม PLC เพื่อออกแบบนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย วิธีดำเนินงาน เครื่องมือ และแผนการใช้ตามขั้น M : Mobilization & Management	กลุ่มสาระการเรียนรู้	บันทึก PLC แผนพัฒนานวัตกรรม แบบร่างสื่อ/กิจกรรม

ระยะเวลา	กิจกรรมดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	หลักฐาน/ร่องรอย
มิถุนายน ๒๕๖๙	จัดทำสื่อ เครื่องมือ ใบบาง ชุดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ หรือระบบ สนับสนุนการใช้นวัตกรรม	กลุ่มสาระการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือวัดผล
กรกฎาคม ๒๕๖๙	นำนวัตกรรมไปใช้จริงกับผู้เรียนหรือ กลุ่มเป้าหมาย ตามขั้น A : Action & Alignment	ครูผู้รับผิดชอบ / กลุ่มสาระการเรียนรู้	ภาพกิจกรรม บันทึก การใช้ ชิ้นงานผู้เรียน แบบประเมิน
กรกฎาคม ๒๕๖๙	นิเทศ ติดตาม และเก็บรวบรวมข้อมูลผล การใช้นวัตกรรม	คณะกรรมการนิเทศ ภายใน / หัวหน้า กลุ่มสาระฯ	แบบนิเทศ บันทึก ข้อเสนอแนะ ผลการ ประเมินระหว่างใช้
ต้นเดือน สิงหาคม ๒๕๖๙	วิเคราะห์ผล สะท้อนผล ทบทวน และ ปรับปรุงนวัตกรรม ตามขั้น R : Reflection & Review	กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลก่อน-หลัง แบบ สะท้อนผล บันทึก PLC ฉบับปรับปรุง
๑-๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๙	จัดทำรายงานนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ พร้อมรวบรวมหลักฐานประกอบ ตามขั้น T : Transformation	กลุ่มสาระการเรียนรู้	รายงานนวัตกรรม ฉบับสมบูรณ์ ภาคผนวก หลักฐาน ประกอบ
๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๙	ส่งรายงานนวัตกรรม “๑ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ๑ นวัตกรรม” ต่อฝ่ายวิชาการ/ คณะกรรมการที่สถานศึกษากำหนด	หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้	รายงานนวัตกรรม ฉบับสมบูรณ์ บันทึก การส่งรายงาน
หลังวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๙	นำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ คัดเลือก ผลงานเด่น และจัดเก็บในคลังนวัตกรรม ของสถานศึกษา	ผู้บริหาร / งาน วิชาการ / กลุ่ม สาระฯ	กิจกรรมนำเสนอ ผลงาน เกียรติบัตร คลังนวัตกรรม Best Practice

๗. รูปแบบรายงานนวัตกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้

รายงานนวัตกรรมควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อนวัตกรรม
๒. ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้
๓. รายชื่อคณะผู้พัฒนานวัตกรรม
๔. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
๕. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม
๖. กลุ่มเป้าหมาย
๗. แนวคิด ทฤษฎี หรือหลักการที่เกี่ยวข้อง

๘. ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมตามวงจร SMART

S : Survey & System

M : Mobilization & Management

A : Action & Alignment

R : Reflection & Review

T : Transformation

๙. รายละเอียดของนวัตกรรม

๑๐. วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้

๑๑. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑๒. ผลการใช้นวัตกรรม

๑๓. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๑๔. ผลที่เกิดขึ้นกับครูและกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑๕. ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

๑๖. การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล

๑๗. การบูรณาการบริบทท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาตระการพืชผล

๑๘. จุดเด่นของนวัตกรรม

๑๙. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

๒๐. แนวทางการพัฒนาต่อยอด

๒๑. ภาคผนวกและหลักฐานประกอบ

๘. หลักฐานและร่องรอยการดำเนินงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดเก็บหลักฐานประกอบการดำเนินงาน ดังนี้

๑. แบบวิเคราะห์ผู้เรียนหรือข้อมูลพื้นฐานก่อนพัฒนา

๒. แบบวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็น

๓. แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการดำเนินงาน

๔. สื่อ นวัตกรรม ใบงาน แบบฝึก ชุดกิจกรรม หรือสื่อดิจิทัล

๕. ภาพถ่ายกิจกรรมการใช้นวัตกรรม

๖. ผลงานหรือชิ้นงานของผู้เรียน

๗. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

๘. แบบประเมินทักษะ สมรรถนะ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๙. บันทึกผลการจัดกิจกรรม

๑๐. บันทึก PLC หรือบันทึกการนิเทศภายใน

๑๑. แบบสะท้อนผลจากผู้เรียนหรือครูผู้สอน

๑๒. รายงานผลการใช้นวัตกรรม

๑๓. หลักฐานการเผยแพร่หรือการนำเสนอผลงาน

๙. เกณฑ์การประเมินนวัตกรรม

คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน
๑. ความชัดเจนของปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรม	๑๐
๒. ความสอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัด สมรรถนะ และบริบทผู้เรียน	๑๐
๓. การออกแบบนวัตกรรมตามวงจร SMART อย่างเป็นระบบ	๒๐
๔. ความร่วมมือของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และกระบวนการ PLC	๑๐
๕. ความคิดสร้างสรรค์และความเหมาะสมของนวัตกรรม	๑๐
๖. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม	๑๐
๗. การบูรณาการบริบทท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาชุมชน	๑๐
๘. ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน มีข้อมูลเชิงประจักษ์	๑๐
๙. การสะท้อนผล ปรับปรุง และพัฒนาต่อยอด	๕
๑๐. ความสมบูรณ์ของรายงานและหลักฐานประกอบ	๕
รวม	๑๐๐

๑๐. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีนวัตกรรมอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ ๑ ผลงาน
๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการ SMART ในการพัฒนานวัตกรรมได้ครบถ้วน
๓. กลุ่มสาระการเรียนรู้มีรายงานผลการใช้นวัตกรรมและหลักฐานประกอบ
๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ระดับผู้เรียน

๑. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหรือมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น
๓. ผู้เรียนมีทักษะการคิด การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหา
๔. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของท้องถิ่น วัฒนธรรม และภูมิปัญญาในชุมชน

ระดับสถานศึกษา

๑. โรงเรียนมีคลังนวัตกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นระบบ
๒. มีผลงานนวัตกรรมที่เป็น Best Practice ของสถานศึกษา
๓. มีระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนานวัตกรรม
๔. โรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บทสรุป

มาตรการ “๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๑ นวัตกรรม” ตามกรอบการบริหารสถานศึกษา MTK SMART PLUS Model เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ โดยใช้วงจร SMART เป็นกระบวนการขับเคลื่อน ตั้งแต่การสำรวจปัญหา การวางระบบ การปฏิบัติจริง การสะท้อนผล และการยกระดับนวัตกรรมสู่ความยั่งยืน

การดำเนินงานดังกล่าวจะช่วยให้โรงเรียนมัธยมตระการพืชผลมีระบบการพัฒนานวัตกรรมที่ชัดเจน กลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลงานที่สามารถใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้จริง ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค และสถานศึกษาสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศบนฐานของคุณธรรม เทคโนโลยี ความรู้ และอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน